

Helsingfors/Mariehamn 12.12.2024**Nr 38/24****Hänvisning** Justitieministeriets skrivelse
14.11.2024, VN/28966/2024.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet har i skrivelse 14.11.2024 begärt Ålandsdelegationens utlåtande över ett utkast till en överenskommelseförordning om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter enligt landskapslagen om tillgängliga digitala tjänster. Utkastet har beretts vid justitieministeriet i samarbete med Finansministeriet, kommunikationsministeriet, Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Transport- och kommunikationsverket. Regionförvaltningsverket i Södra Finland har inkommit med utlåtande i ärendet. Ålands landskapsregering har samtyckt till överenskommelseförordningen.

Överenskommelseförordningens bakgrund och innehåll

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (nedan webbtillgänglighetsdirektivet) har genomförts på Åland genom landskapslagen om tillgängliga digitala tjänster (ÅFS 2019:7). Fram till 31.8.2023 (ÅFS 2023/61) hette lagen landskapslagen om tillgängliga webbplatser och mobila applikationer inom förvaltningen. I lagens 10 § finns bestämmelser om landskapsregeringens uppgifter som tillsynsmyndighet. Enligt paragrafens 2 punkt ska landskapsregeringen övervaka och kontrollera att tillgänglighetskraven iakttas på det sätt som anges i de genomförandeakter som antagits med stöd av artikel 8.2 i webbtillgänglighetsdirektivet. Enligt lagrummets 3 punkt ska landskapsregeringen lämna de rapporter som avses i artikel 8.4 i webbtillgänglighetsdirektivet till Europeiska kommissionen.

Tillsynsuppgiften i 10 § 3 punkten samt en del av tillsynsuppgiften i 10 § 2 punkten har tidigare överförts från landskapsregeringen till Regionförvaltningsverket i Södra

Postadress:
Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN**Telefon:**
växel 0295 017 200**Adress i Helsingfors:**
Annegatan 22 A 3
00100 HELSINGFORS

Finland genom överenskommelseförordningen om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt landskapslagen om tillgängliga webbplatser och mobila applikationer inom förvaltningen (FFS 294/2023; ÅFS 2023:14).

Genom en ändring (FFS 606/2024, FFS 607/2024 och FFS 608/2024) av rikets lagar om tillhandahållande av digitala tjänster, om tjänster inom elektronisk kommunikation och om tillgänglighetskrav för vissa produkter kommer tillgänglighetstillsynen i riket att överföras från Regionförvaltningsverket i Södra Finland till Transport- och kommunikationsverket från och med 1.1.2025. Genom den föreslagna överenskommelseförordningen upphävs den gällande överenskommelseförordningen.

Den föreslagna överenskommelseförordningen är till sitt innehåll nästan likadan som den gällande förordningen. Den enda ändringen i sak är att Transport- och kommunikationsverket i fortsättningen ska svara för tillsynen i fråga i stället för Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Därtill ändras namnet på den föreslagna förordningen till att motsvara landskapslagens nya namn. I den föreslagna förordningens 4 § stadgas att förordningen träder i kraft 1.1.2025.

Lagstiftningsbehörigheten

Ålandsdelegationen har i utlåtanden över landskapslagen och den gällande överenskommelseförordningen uttalat sig om behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet (Ålandsdelegationens utlåtanden 25.2.2019, nr. 4/19 och 10.2.2023, nr. 9/23).

Ålandsdelegationen har konstaterat att landskapslagen berör lagtingets organisation och uppgifter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, landskapets tjänstemän samt kommunernas förvaltning och kommunernas tjänsteinnehavare, på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 2 och 4 p. självstyrelselagen. Ålandsdelegationen har vidare konstaterat att även lagstiftningsbehörigheten beträffande lagens stadganden gällande diskriminering i detta fall tillkommer landskapet eftersom dessa stadganden i detta fall ska anses äga tillämpning inom eller närmast anknyta till ovan nämnda rättsområden, dvs. landskapets och kommunernas förvaltning.

Ålandsdelegationen har, närmast beträffande stadgandena gällande diskriminering, konstaterat att det inte är fråga om stiftande, ändring eller upphävande av grundlag eller om avvikelse från grundlag, vilket enligt 27 § 1 p. självstyrelselagen hör till rikets lagstiftningsbehörighet, eftersom stadgandena främjar förverkligandet av bestämmelserna i 6 §, 14 § 4 mom. och 17 § 3 mom. grundlagen.

Med anledning av bestämmelsen i landskapslagens 10 § 3 punkt om inlämnandet av rapporter till Europeiska kommissionen har Ålandsdelegationen konstaterat att förhållandet till utländska makter enligt 27 § 4 p. självstyrelselagen utgör riksbehörighet med beaktande av bestämmelserna i lagens 9 och 9 a kapitel. Självstyrelselagens 9 kapitel reglerar internationella förpliktelser, medan lagens 9 a kapitel reglerar ärenden som gäller Europeiska unionen.

Finansieringen

Självstyrelselagen utgår från att den part som enligt självstyrelselagen har förvaltningsbehörigheten även har kostnadsansvaret. Vid överförandet av förvaltningsuppgifter har den mottagande parten ansetts åta sig finansieringen om inte annat anges. Kostnadsfrågan kan lösas till exempel så att den särskilt anges i en överenskommelseförordning eller genom separata avtal mellan den behöriga riks- och landskapsmyndigheten. I enlighet härmed har i den föreslagna förordningens 3 § intagits bestämmelser om ansvaret för kostnaderna.

Ålandsdelegationens slutsats

Ålandsdelegationen ser inte hinder för att förslaget till överenskommelseförordning i föreliggande form sätts i kraft.

Närvarande

Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Leino-Sandberg, Siitari och Åkerblom.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Birger Klemt
sekreterare